

Standardy vzdělávání v oblasti sociální pedagogiky

pro jednotlivé typy studijních programů vydané
Asociací vzdělavatelů v sociální pedagogice

2017

Preambule

Účelem tohoto materiálu je stanovit minimální standardy sociální pedagogiky jako studijního programu realizovaného na vysokých školách v České republice. Jedná se o soubor tematických okruhů, které tvoří základ studia sociální pedagogiky a poskytují pracovištím vzdělávajícím v programu Sociální pedagogika oporu při utváření vlastních studijních plánů. Stanovování a aplikaci standardů pro výuku sociální pedagogiky chápeme jako proces, na němž se budou zainteresované školy dále podílet, a který by měl vést k postupnému sjednocování studijních plánů v základních parametrech.

Základním východiskem je profil absolventa, který respektuje možnosti uplatnění absolventů v praxi. Proto by absolventi programu Sociální pedagogika měli mít takové teoretické znalosti z pedagogiky, psychologie, sociologie, práva, filozofie, teorie řízení a metodologie, takové komunikační a psychosociální dovednosti, takové organizační schopnosti, aby byli způsobilí k výkonu práce v sociálně pedagogické oblasti, a aby případně po určité době praxe byli schopni manažerské činnosti přinejmenším na střední úrovni vedení.

I. Základní tematické okruhy

Základními tematickými okruhy rozumíme soubory obsahů, které by měly být reflektovány a včleněny do studijních plánů programu Sociální pedagogika. V závorce uvádíme rozvinutí jednotlivých témat. Konkrétní názvy a obsahová náplň předmětů studijních plánů vyplývají vždy z charakteru konkrétního studijního programu na dané vysoké škole. Aplikace standardů je tedy procesem integrace jednotlivých témat do studijních plánů.

A. Všeobecné tematické okruhy pro všechny typy (stupně) programů

Realizace těchto standardů předpokládá zařazení základních tematických okruhů z pedagogiky, psychologie, filozofie, sociologie, sociální práce a sociální politiky, antropologie, práva a metodologie sociálních věd do všech stupňů studijních programů (bakalářských, magisterských i doktorských).

B. Bakalářský stupeň

- a. Sociální pedagogika (např. dějiny sociální pedagogiky, teoretické přístupy v sociální pedagogice, metody sociální pedagogiky, sociální komunikace a interakce, komunikační strategie, specifické metodiky, etika v sociálně pedagogické práci apod.).
- b. Další pedagogické disciplíny (např. teorie výchovy, pedagogická diagnostika, pedagogika volného času, školní a inkluzivní pedagogika, andragogika, gerontagogika, management v pedagogice, didaktika apod.).

- c. Dílčí psychologické disciplíny (např. psychologie osobnosti, vývojová psychologie, sociální psychologie, pedagogická psychologie, patopsychologie, apod.).
- d. Speciální pedagogika (základy speciální pedagogiky, práce s jedinci s postižením, základy diagnostiky jedinců s postižením a komunikace s nimi apod.).
- e. Metodologie (základy kvalitativního výzkumu, základy kvantitativního výzkumu apod.).
- f. Odborné praxe a její reflexe se zaměřením na sociálně výchovnou činnost v institucích, ve kterých se absolvent bakalářského stupně uplatní.

C. *Magisterský stupeň*

- a. Sociální pedagogika (teoretický, mezioborový a metodicko-profesní rámec sociální pedagogiky, mezinárodní rozměr sociální pedagogiky, management v sociální pedagogice, profesní etika apod.).
- b. Další pedagogické disciplíny (např. vzdělávací politika, evaluace, srovnávací pedagogika, vybraná témata ze speciální pedagogiky apod.).
- c. Další psychologické disciplíny (např. psychologie zdraví a nemoci, poradenství, krizová intervence, pokročilé komunikační strategie apod.).
- d. Metodologie sociálně pedagogického výzkumu.
- e. Odborné praxe a její reflexe se zaměřením na řízení sociálně výchovných činností a řízení pracovníků v organizacích a institucích.

D. *Doktorský stupeň*

- a. Dějiny filozofie, filozofie vědy a filozofie výchovy.
- b. Metodologie sociálně pedagogického výzkumu se zaměřením na realizaci vlastního výzkumu.
- c. Specifické otázky sociální pedagogiky.

II. Rámcový profil absolventa

Absolvent studijního programu Sociální pedagogika

A. *v bakalářském stupni*

- a. zná pojmy, teorie a metodické i metodologické přístupy a postupy v oblasti sociální pedagogiky a příbuzných oborů, zejména pedagogiky, psychologie, sociální práce, speciální pedagogiky a sociologie,

- b. zná a umí aplikovat metodické a koncepční přístupy k poznávání a pedagogickému ovlivňování procesů a jevů pedagogické reality, s důrazem na oblast sociální pedagogiky,
- c. má základní znalosti metod poznávání pedagogické i pedagogicko-psychologické diagnostiky a umí je použít v praxi,
- d. má základní znalosti pojmů, teorií a metodických přístupů v oblasti speciálně pedagogické diagnostiky a metod u jedinců s postižením, umí rozpoznat potřebu specifické odborné pomoci,
- e. má znalosti komunikačních strategií a přístupů u jedinců různých věkových skupin a z různého sociálního prostředí, včetně základních edukačních a komunikačních postupů u jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami,
- f. má znalosti historických i současných širších souvislostí sociální pedagogiky i pedagogiky jako celku,
- g. umí navrhnout, vést a systematicky hodnotit realizaci způsobů pedagogicky adekvátního řešení pedagogických problémů a situací s ohledem na specifický ráz a potřeby řešení těchto problémů a situací,
- h. je schopen připravit a realizovat projekty,
- i. je schopen participovat na výzkumných aktivitách v oblasti sociální pedagogiky a má základní znalosti potřebné pro interpretaci výsledků výzkumů.
- j. umí využít poznatky z jiných oborů v mnohostranné pedagogické činnosti.

B. v magisterském stupni

- a. má pokročilou znalost pojmů, teorií a metodických i metodologických přístupů a postupů v oblasti sociální pedagogiky a příbuzných oborů, zejména pedagogiky, psychologie, sociální práce, speciální pedagogiky a sociologie,
- b. zná a umí aplikovat metodické a koncepční přístupy k poznávání a pedagogickému ovlivňování procesů a jevů pedagogické reality, s důrazem na oblast sociální pedagogiky,
- c. má pokročilé znalosti metod poznávání pedagogické i pedagogicko-psychologické diagnostiky a umí je použít v praxi,
- d. má znalosti poradenských přístupů a metod a umí je použít v praxi,
- e. má znalosti pojmů, teorií a metodických přístupů v oblasti speciálně pedagogické diagnostiky a metod u jedinců s postižením, umí rozpoznat potřebu specifické odborné pomoci,
- f. má znalosti komunikačních strategií a přístupů u jedinců různých věkových skupin a z různého sociálního prostředí, včetně základních edukačních

- a komunikačních postupů u jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami,
- g. má pokročilé znalosti historických i současných širších souvislostí sociální pedagogiky i pedagogiky jako celku,
  - h. umí navrhnout, vést a systematicky hodnotit realizaci způsobů pedagogicky adekvátního řešení pedagogických problémů a situací s ohledem na specifický ráz a potřeby řešení těchto problémů a situací,
  - i. je schopen připravit, realizovat a hodnotit projekty,
  - j. umí navrhnout a zrealizovat vlastní výzkumné šetření,
  - k. umí využít poznatky z jiných oborů v mnohostranné sociálně pedagogické činnosti,
  - l. umí vést ostatní při řešení mnohostranné pedagogické problematiky.

C. v doktorském stupni

- a. má komplexní znalost pojmů, teorií a metodických i metodologických přístupů a postupů v oblasti sociální pedagogiky a příbuzných oborů, zejména pedagogiky, psychologie, speciální pedagogiky, sociální práce a sociologie.
- b. zná a umí aplikovat metodické a koncepční přístupy k poznávání a pedagogickému ovlivňování procesů a jevů pedagogické reality, s důrazem na oblast sociální pedagogiky.
- c. má komplexní znalosti metod poznávání pedagogické i pedagogicko-psychologické diagnostiky a umí je použít v praxi.
- d. má komplexní znalosti historických i současných širších souvislostí sociální pedagogiky i pedagogiky jako celku.
- e. umí navrhnout, vést a systematicky hodnotit realizaci způsobů pedagogicky adekvátního řešení pedagogických problémů a situací s ohledem na specifický ráz a potřeby řešení těchto problémů a situací.
- f. umí samostatně navrhnout a zrealizovat vlastní výzkumné šetření v oblasti sociální pedagogiky a koordinovat činnost zapojených výzkumníků.
- g. umí využít, analyzovat a vyhodnotit poznatky z jiných oborů v mnohostranné sociálně pedagogické činnosti.
- h. umí vést ostatní při řešení mnohostranné pedagogické problematiky.

III. Uplatnění absolventa

S ohledem na typ studijního programu se absolvent uplatní například v:

1. institucích a organizacích zabývajících se výchovou, vzděláváním, poradenstvím a sociální péčí i ve zdravotnictví – zejména ve školách a školských zařízeních, v zařízeních ústavní a ochranné výchovy atd.,
2. sociálních službách,
3. neziskových organizacích a v podnikovém vzdělávání,
4. institucích státní správy a samosprávy,
5. akademické sféře a v dalších institucích zabývajících se vědou, výzkumem, vývojem a inovacemi.

IV. Relevantní profese¹⁾

1. Sociální pedagog,²
2. sociální pedagog v zařízeních sociálních služeb,
3. pedagogický pracovník – vedoucí pedagogický pracovník, pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
4. vychovatel,
5. pedagog volného času,
6. asistent pedagoga.

---

¹⁾ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních ve znění pozdějších předpisů.

² Asociace očekává, že sociální pedagog bude v nejbližší době zařazen do katalogu profesí a také do Zákona o pedagogických pracovnících.